

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
Isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-3/20/2578

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	03.09.2020, Tallinn
Vaide esitamise aeg	17.07.2020
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 22.06.2020 menetluse lõpetamise teade nr 2.1.-1/20/2190
Vaide esitaja	XXX e-posti aadress: xxxxx

RESOLUTSIOON:**Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:**

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha otsus teatavaks vaide esitajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja esitas 19.06.2020 Andmekaitse Inspektsioonile kaebuse, milles taotles lapse huvide kaitsmiseks piltide ja videote eemaldamist xxxxx võrgulehe avalikust vaatest.
2. Andmekaitse Inspektsioon jättis 22.06.2020 menetluse alustamata.
3. Vaide esitaja esitas 17.07.2020 inspektsioonile vaide, taotledes järelevalvemenetluse alustamist ja lapse piltide eemaldamist Facebookist, Instagramist ja MTÜ kodulehelt.
4. Andmekaitse Inspektsioon andis 21.07.2020 vaide esitajale tähtaja HMS §-s 76 vaidele esitatud nõuete täitmiseks.
5. Vaide esitaja kõrvaldas puudused 29.07.2020.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

17.07.2020 vaie

Palun alustada minu avalduse põhjal järelevalve menetlust ning MTÜl eemalda nii facebookis, instagramis kui ka kodulehelt minu lapse pildid. Pööran tähelepanu, et oma 22.06.2020 nr 2.1-1/20/2190 vastuses märgib Andmekaitse inspektsioon (AKI), et seadusandja näeb alaealise isiku andmete avaldamisel ette ühe seadusliku esindaja nõusolekut. Oma vastuses jätab AKI

märkimata, et alaliseks jääb õigus võtta nõusolekut tagasi, mida olen ka antud juhul kasutanud, teavitades MTÜd nig tuletades seda ka meelde. Lisaks sellele jätab AKI oma vastuses märkimata, et AKI enda juhis haridusasutustele näeb ette, et sellises olukorras tuleb valida isikuandmete mitte töötlemine, sisuliselt seni kuni vanemad on kohtus vaielnud läbi ja saanud selgust mis tingimustel mida võib avaldada ja kelle nõusolekult. Minu jaoks on aruvaamatu, kuidas selge keelava seisukoha alusel on AKI leidnud, et toimetati korrektselt veelgi enam, kui AKI on varem avaldanud teistsugust seisukohta.

29.07.2020 vaides puuduste kõrvaldamine

Pea nõudma, et olen juba varem andnud kinnitust, et nimetatud asjas ei toimu kohtumenetlust ning puudub kohtuotsust. Pea märkima, et mina ei ole lapse ainuhooldaja ning lapsel on olemas ka ema, meie olemas küll lahutatud kuid meil on võrdsed õigused ehk kummalgi vanemal on alles hooldusõigus.

Siiski pööran tähelepanu, et ka Teie vaidetäpsustuses selgelt on fikseeritud „...oleksite lapse ainuhooldaja, st ainus isik, kes saab lapse eest nõusolekuid anda.“ ehk mingil põhjusel on Andmekaitseinspeksioon võtnud seisukohta, et lubamiseks piisab ühe vanema nõusolekust ning keelamiseks on vajalik lapse ainuhooldaja või siis järeldan, et mõlema vanema nõusolek, pean seda nii diskrimineerivaks enda suhtes kui ka ebapädevaks lapse seisukohalt, sest siiski tema pildid on avaldatud MTÜ avalikult kätte saadavas veebis ning avalikelt saadavates sotsiaalmeedia kanalites (Facebook, instagram ning youtube). Siiski Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses 2016/679 on teine vaatenurk!

Minu jaoks jääb antud loogika ebaselgeks ning pealegi kordan, et Andmekaitseinspeksioon on varem andnud juhiseid haridusasutustele, mis näevad ette, et sellises olukorras tuleb valida isikuandmete mitte töötlemine, sisuliselt seni kuni vanemad on kohtus vaielnud läbi ja saanud selgust mis tingimustel mida võib avaldada ja kelle nõusolekult.

Palun märkida, et Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse 2016/679 punkt 38 märgib nii seda, et laste isikuandmed väärivad erilist kaitset, kuna lapsed ei pruugi olla piisavalt teadlikud asjaomastest ohtudest kui ka seda, et niisugune eriline kaitse peaks eelkõige rakenduma laste isikuandmete kasutamisel turunduse eesmärgil, mida muidugi saabki selgelt näha MTÜ kodulehel, facebooki, instgrami kui ka youtube lehtedel.

Ma märgin ka seda, et minu poolt on algselt edastatud MTÜ XXX kirjad, milles ma palusin võtta nimetatud pildid maha ning tulevikus mitte avaldada minu lapsega pilte nende kodulehel ning sotsiaalmeedias, kahjuks nendele kirjadele MTÜ pole leidnud aega vastata, kuigi selline kohustus on fikseeritud Isikuandmete kaitse seaduses. Sellises olukorras on minu jaoks Andmekaitseinspeksiooni uuenenud nägemus arusaamatu ning seetõttu palun vaadata see ümber ning alustada minu avalduse põhjal järelevalve menetlust ning MTÜl eemalda nii facebookis, instagramis, youtubes kui ka kodulehelt minu lapse pildid ning mitte avaldada need kuni mõlema vanema käest loa saamiseni või siis lapse 13-aastaseks saamiseni, kui ta saab ise otsustada, mis andmeid ta soovib avalda ja kus. Pööran tähelepanu, et Isikuandmete kaitse seaduse seletuskirjas on selgelt fikseeritud, et lastevanemate vastutus suureneb lapse isikuandmete töötlemisel internetikeskkonnas¹ ning ka minu elulised põhimõtted näevad ette, kuna minu arvates lapse piltide avaldamine ei lisa lapsele mingit kaitset, vaid vastupidi võivad muuta teda haavatavaks nt narrimise objektiks või muul põhjusel siis mina arvan, et lapse kaitseisikukohalt piltide mitte avaldamine on ainuõige otsus.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioonile esitatud vaidest ja selle täiendusest saame aru, et vaide esitaja ei ole rahul menetluse alustamata jätmisega ning soovib selle uuendamist.

19.06.2020 kaebuse punktis 3 (mida soovin inspeksioonilt) on kaebaja märkinud: *Soovin lapse huvide kaitset ja piltide ja videote avalikust vaatest eemaldamist.*

Inspeksioon jättis menetluse alustamata, kuna leidis, et pildid lapsest ei ole teda kahjustavad

---

¹ https://www.aki.ee/sites/default/files/dokumendid/reform/iks_sk_21.03.18.pdf

ning need on avaldatud lapse ema nõusolekul tema juhitava MTÜ kodulehel.

29.07.2020 vaites puuduste kõrvaldamise kirjas leiab kaebaja, et inspektsiooni seisukoht, et lubamiseks piisab ühe vanema nõusolekust ning keelamiseks on vaja ainuhooldaja/mõlema vanema nõusolekut, on vale.

Vanematel on oma laste suhtes võrdsed õigused ja kohustused.² Menetluse alustamata jätmise teates on selgitatud, et ühist hooldusõigust omavate lapsevanemate puhul eeldatakse nende ühist tegutsemist oma lapse huvides.³ Ehk, et kui üks lapsevanem on olnud nõus lapse piltide avaldamisega, siis teiselt enam nõusolekut küsima ei pea. Kaebusest selgub, et lapse isa on siiski lapse emaga täiesti erineval seisukohal ning nõuab piltide/videote eemaldamist. Seega puudub lapsevanematel üksmeel oma lapse õiguste teostamisel. Nagu menetluse alustamata jätmise teates on selgitatud, ei saa inspektsioon otsustada, kelle tahe peab peale jääma. Kui lapsevanemaid ei rahulda ühine hooldusõigus, saavad nad kohtus selgeks vaielda, kellele missugused õigused lapse osas on, sealhulgas kas ja kus tohib lapse pilte avaldada.⁴ Seda olukorda ei ole võimalik lahendada isikuandmete kaitse regulatsiooni kaudu.

Viitake ka isikuandmete kaitse üldmääruse 38. põhjenduspunktile, kus märgitakse, et laste isikuandmed väärivad erilist kaitset. Nii selles kui ka üldmääruse artiklis 8, mis käsitleb lapse nõusolekule seoses infoühiskonna teenustega kohaldatavaid tingimusi, on rõhutatud vanemliku vastutuse kandja rolli. On sätestatud, et nõusolekul põhinev lapse andmete töötlemine on seaduslik üksnes sellisel juhul ja sellises ulatuses, kui selleks on nõusoleku või loa andnud isik, kellele on lapse suhtes vanemlik vastutus.

Praegusel juhul on tekkinud vaidlus justnimelt vanemliku vastutuse sisu ja ulatuse üle, mille lahendamine ei kuulu Andmekaitse Inspektsiooni pädevusse. Kuna avaldatu ei ole inspektsiooni hinnangul lapse õigusi kahjustav, ei ole alust ka omaalgatuslikuks sekkumiseks. Isikuandmete kaitse mõte ei ole ära keelata igasugust inimeste vahelist suhtlust ja andmete avaldamist.

29.07.2020 kirjas on pööratud tähelepanu ka isikuandmete kaitse seaduse seletuskirjale, kus märgitakse, et seoses andmekaitse reformiga suureneb edaspidi lapsevanemate vastutus lapse isikuandmete töötlemisel internetikeskkonnas.

See on tõsi, kuid ei anna siiski inspektsioonile õigust eelistada ühe lapsevanema õigust teisele seni, kuni nad ei ole omavahel muus, kui ühises hooldusõiguses, kokku leppinud. Inspektsioon saab omaalgatuslikult sekkuda, kui lapse andmete töötlemine on ilmselgelt teda kahjustav. Praegusel juhul seda tõendatud ei ole (laps ei ole abitus olekus, ebasüüdsas seoses, alasti vms).

29.07.2020 kirjas on märgitud ka see, et MTÜ XXX ei ole vastanud andmete eemaldamise taotlusele.

Kaebuses, mille alusel menetluse alustamata jätmise peale vaie esitati, on küll märgitud, et kaebaja pöördus 30.05 lapse andmete kustutamise taotlusega XXX poole, kuid ei ole inspektsioonile kaevanud sellele vastamata jätmise peale. Pealegi ei olnud kaebuse esitamise ajaks (19.06.2020) veel möödunud isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud vastamise tähtaeg – üks kuu. Seega ei käsitletud menetluse alustamata jätmisel taotlusele vastamata jätmist.

Kuna vaie on esitatud 22.06.2020 menetluse alustamata jätmise teate peale, ei ole andmete kustutamise taotlusele vastamata jätmise käesoleva vaide esemeks.

Isikuandmete kaitse üldmäärus kohustab andmetöötlejat vastama isiku andmete kustutamise taotlusele hiljemalt ühe kuu jooksul ja selle kohustuse täitmata jätmisel on isikul õigus esitada kaebus ka inspektsioonile. Praeguse kaebuse ja vaidluse asjaoludest näib, et pigem on tegemist lapsevanemate vahelise hooldusõigust puudutava, mitte andmekaitse vahelise vaidlusega. Seetõttu

---

² Perekonnaseadus (PKS) § 116 lg 2

³ PKS § 120 lg 7

⁴ PKS § 137 lg 1

ei asu inspeksioon seda vaide täienduses esitatu alusel lahendama.

Kuna asjas ei ole ilmnenud uusi asjaolusid ja menetluse alustamata jätmise teates esitatud inspeksiooni seisukohad ei ole muutunud, ei alusta me järelevalvemenetlust. Seetõttu jätame vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
peadirektor